

AUGUSTIN

Zpravodaj farnosti svatého Augustina v Brně

prosinec 2021

K příležitosti svátku sv. Anežky České zazpíval sbor školních dětí, který se schází každou neděli po deváté mši svaté. Do sboru chodí především holky z prvního a druhého stupně základní školy – mohou ale přijít i kluci, kteří rádi zpívají. Věkově není sbor omezen. Při vystoupeních v něm s dětmi zpívají i jeho bývalí členové.

foto: Vít Horník

Duchovní obnova s o. Petrem Vrbackým

Na sklonku církevního roku proběhla v naší farnosti adventní duchovní obnova s o. Petrem Vrbackým. Tři přednáškové bloky vystřídal výstav Nejsvětější svátosti oltární jako prostor pro ztišení a reflexi vyslechnutých myšlenek. Obava z postupného poklesu počtu účastníků se nenaplnila, a to dokonce navzdory tomu, že životně důležité upozornění „Kdo vytrvá až do konce, bude spasen“ zaznělo až v úplném závěru. Ústředními postavami obsahu každé přednášky byly postupně tři Marie – Ježíšova matka; Marie, sestra Lazarova a Marie Magdalská.

Na životě Panny Marie byla vyzdvížena konkrétnost a pozornost s jakou přistupovala ke svému poslání. Nečekala na nějaký výjimečný, příhodný čas, ale bděle vnímala potřeby v konkrétní situaci.

Druhá Marie sedí u Ježíšových nohou, aby mu naslouchala. Jeho slova jsou adresná, vyřčená v osobní rovině, nesdělitelná. Nacházíme se ve světě, který je tržištěm idejí o smyslu života, ale jedině pozorné naslouchání a následné rozvažování u Ježíšových nohou nám pomůže objevit naši identitu. V té souvislosti jsme byli o. Petrem upozorněni, abychom skutečně naslouchali a nevedli vzájemné monology namísto dialogu.

V poslední zmiňované Marii, která pomazala Ježíši nohy drahým olejem, bylo spontánně bez jakéhokoli aranžmá vykresleno, že kdo miluje, dává to nejlepší, co má. O. Petr nás pobízel, abychom v době adventu aktivovali svůj život s Ježíšem v nezištném sebe-darování a nenechali se uchvátit vánoční atmosférou, která umí pohltnout jako diktátorka.

Terézia Vančová

Slovo úvodem

Milí farníci,

musím se přiznat, že loňské Vánoce (především Štědrý den a Hod Boží Vánoční) jsem neprožil tak radostně jako v předchozích letech. Jasně jsem cítil, že to není ono, že mi chybí nejen opravdová radost, ale navíc jsem místo vánočního pokoje v sobě vnímal spíše nepřijemný nekld.

A rozhodně to nesouviselo s Covidem ani s pandemickými opatřeními. Příčinou nebyly žádné vnější okolnosti. A samozřejmě ani lidé, se kterými jsem vánoční čas trávil.

Tím hlavním důvodem bylo to, že se mi nepodařilo prožít advent takovým způsobem, jak jsem byl zvyklý.

Tím, že jsem se nemodlil tolik, kolik bych chtěl, že jsem nevěnoval modlitbě tolik času, jak by se v adventu patřilo, jsem se dostatečně nepřipravil a nenaladil na Vánoce a podle toho také Vánoce vypadaly.

Poučen z loňského nezdaru, chtěl bych to letos napravit a rád bych k tomu povzbudil i vás: Vánoce budou takové, jaká bude naše příprava na ně, tedy jaké bude naše prožívání adventu, jak ho strávíme a na co se v něm zaměříme.

Spíše než na vnější věci bychom se měli zaměřit na ty vnitřní, tedy na náš vztah s Bohem a s našimi blízkými. Věnovat čas Bohu a vztahům s druhými je důležitější než mít doma naklizeno (a to říkám já, který mám rád pořádek a snažím se o něj).

I když se to nezdá, advent je velmi krátký – jen necelé čtyři týdny – takže uteče velmi rychle. Proto je třeba začít hned. Najdeme si každý den extra čas na modlitbu, snažme se v adventu věnovat modlitbě více prostoru než obvykle. Je to právě čas strávený s Bohem, který nám pomáhá, abychom se správně naladili na příchod Božího Syna na zem. A když k tomu přidáme i nějaký sebezápor, tak tím určitě nic nepokazíme – právě naopak.

Přeji nám všem, abychom i díky správně strávenému adventu prožili opravdovou radost z narození našeho Pána.

o. Josef Novotný

Stalo se

Dušíčkový koncert Českého filharmonického sboru Brno proběhl 6. listopadu v 19 hodin.

~

V neděli 14. listopadu zazpíval při mši dívčí chrámový sbor k počtě svatě Anežky České.

~

Termín farního plesu se přesunul na první sobotu po Velikonocích 23. dubna 2022.

~

V neděli 21. listopadu proběhl adorační den naší farnosti, kdy jsme mohli v tichosti pobývat před Nejsvětější svátostí oltářní. Zároveň to byl den vzájemných modliteb za Arcibiskupský kněžský seminář.

~

Ve středu 24. listopadu jsme oslavili tzv. Červenou středu. Jedná se o mezinárodní připomínku lidí pronásledovaných pro víru. Jejím symbolem je červené rozsvícené světlo, které vyjadřuje krev trpících pro víru. Tímto světlem se pak nasvěčují významné budovy, kostely, sloupky či sochy.

~

V pátek 26. a v sobotu 27. listopadu se uskutečnila adventní duchovní obnova naší farnosti pod vedením o. Petra Vrbackého.

~

V neděli 28. listopadu byla při mši svatě uvedena do naší farnosti nová katechumenka.

~

Do konce listopadu bylo možné přihlásit se do diskuzní skupinky k synodě.

Pokřtěni byli:

21. 11. Antonín František Kolarík
28. 11. Jakub Polešák

Zesnuli:

27. 10. Anežka Mondeková (*1948)
30. 10. Pavel Doležal (*1956)
2. 11. Helena Šindlerová (*1935)
5. 11. Zdenka Simonová (*1933)
6. 11. Jitka Martinová (*1927)
24. 11. Marta Müllerová (*1939)

Synoda aneb putování společnou cestou

Přirozená součást života v církvi?

Vzájemná inspirace, reflexe, modlitba nebo nové úhly pohledu a rozšiřování obzorů?

Otec František v letošní synodě vyzval každého z nás, abychom se setkali nad určitými aspekty církevního dění a vnímání, přicházeli s vlastními postřehy, otevřeli se Duchu svatému, konkrétně hledali, co Bůh očekává právě od nás a s jakými dary můžeme aktivně na společné cestě přispět. Právě konkrétní nabízená témata sloužící jako odrazový můstek nás přivádějí na cestu záměrného společného rozlišování, modlitby, naslouchání si a vlastně i poznávání se „nově“ i mezi sebou. Slova – spolu, společně, společenství – podtrhují podstatu věci.

Jako lidé žijící ve společnosti máme tu výhodu, že díky komunikaci ať už mezi našimi nejbližšími, rodinami, přáteli, spolužáky, kolegy, spolufarňáky, spoluobčany... si na společné cestě pomáháme, reflektuje svá počínání, učíme se jeden od druhého, sdílíme radosti i starosti... Jak známo, když „dáme hlavy dohromady“, efektivita roste a otevírá se prostor pro nová řešení.

Proto se první čtyři tematické okruhy zabývají otázkami typu: Skutečně vytváříme celek lidí, kteří se potkávají? Nasloucháme si? Mluvíme spolu tak, že řeč je pramenem dorozumění, vysvětlování a řešení situací? Umíme oslavovat společné události, především formou liturgie? Další témata navazují s dotazy ohledně konkrétního poslání v církvi: Spoluúčastníme se s ostatními křesťany a všemi lidmi dobré vůle tohoto Božího poslání formou dialogu uvnitř církve? Uvědomujeme si jistou míru spoluzodpovědnosti všech pokřtěných? Jak toto společné putování realizujeme v naší místní církvi? ...farnosti, rodině... (Více k jednotlivým tématům je možné najít v kostele na nástěnce nebo na webových stránkách synoda.cz.)

V naší farnosti se rozprava nad nabízenými tématy netýká pouze vytvořených diskuzních skupinek, které by se měly do února sejít 3×, ale putujeme všichni na jedné lodi, jejíž kurz můžeme do jisté míry ovlivnit tím, že si budeme o věcech otevřeně a mezi sebou povídat.

Marie Vichrová

Chci, aby to řekl Augustin

Čtu si tak bakalářskou práci Martina Zubra o teologicko-antropologické interpretaci filmu Tenkrát na Západě, a na co nenarazím: „Jakkoliv by Jill chtěla být s Harmonikou (a je irelevantní, zda Harmonika sám o ni nemá zájem či zda se chce držet zpět kvůli ní, neboť ví, že není partner do vztahu a že by jí uškodil), zde s ní tráví své poslední, civilní chvíle postava, která vůči ní obětovala nejvíce v duchu slavného výroku *Amo: volo, ut sis* (Miluji: chci, abys byl), postava, která v posledku kvůli ní obětovala i svůj život.“

A v poznámce pod čarou pak autor práce dohledává: „Výrok připisovaný sv. Augustinovi, viz preface k HALÍK, Tomáš. *Chci, abys byl: křesťanství po náboženství*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012, s. 10; ve skutečnosti však výrok z komentáře k prvnímu listu sv. Jana zní „*Non enim amas in illo quod est; sed quod vis ut sit.*“ (PL 35,2042), česky: „*Nemiluješ totiž jej jako takového, jaký je, ale takového, jakého chceš, aby byl.*“ in AUGUSTINUS, Aurelius. *Šestá patristická čítanka: Sv. Augustin: Výklad k prvnímu listu sv. Jana* [překl. Josef Novák]. Praha: Česká katolická Charita v Ústředním církevním nakladatelství v Praze, 1989, s. 72. Na

podobu „*Amo: volo, ut sis*“ zkráceno Martinem Heideggerem, poprvé pravděpodobně v dopise Hannah Arendtové, srov. např. COYNE, Ryan. *Heidegger's Confessions: The Remains of Saint Augustine in „Being and Time“ and Beyond* (Religion and Postmodernism). [e-kniha]. Chicago: University of Chicago Press, 2015, s. 67, či ORR, Steven Ray. *Amo: Volo ut sis*. In: Steven Ray Orr Dot Com [online]. ©2018, 28. listopadu 2018 [cit. 30. 3. 2021]. Dostupné na <http://stevenrayorr.com/2018/11/28/amo-volo-ut-sis/>

Významový posun od původního výroku k proslavenější zkratce je celkem značný. Je to rozdíl jako mezi láskou a zamilovaností. V původní verzi je rozdíl mezi reálným a chtěným předmětem lásky. Zkrácená „heideggerovská“ verze si bere jen onen chtěný předmět a dělá z něj vytrženě z kontextu samostatný výrok, otevřený novým interpretacím. Se slavnými výroky někdy nakládáme velmi volně. Abychom se dobrali jejich správného smyslu, je třeba se vracet co nejbližší k pramenům. Aneb, jak řekl T. G. Masaryk: „Nevěřte vždy všemu, co najdete na internetu.“

=db=

Představujeme členy našeho farního společenství: Ludmila Šturmová

Už několik let se bohoslužeb a farních aktivit u Sv. Augustina účastní usměvavá a láskyplná bytost, která dokáže pohladit už jen pohledem: Ludmila Šturmová z Prahy, kde vystudovala Univerzitu Karlovu, obor psychologie.

V září to byly tři roky, kdy jsi přišla do naší farnosti. Můžeš, prosím, prozradit, jak ses ocitla u Svatého Augustina?

Přistěhovala jsem se. Blízko kostela je totiž sídlo brněnského fokoláre. Tehdy odtud odcházela jedna fokolarínka za dalším posláním do Polska a hledal se někdo místo ní. Říkám, že jsme jako rodina roztroušená po celém světě a k povolání těch, kdo žijí ve fokoláre zasvěceným životem, patří být k dispozici a jít tam, kde nás tato „rodina“ potřebuje.

Jak se zde cítíš?

Hned jsem byla mile překvapená, jak početná je naše farnost a kolik různých aktivit zde probíhá. Jsou tu vedle sebe různá hnutí a řeholní společenství. Je jasné, že ne všichni mohou být všude a navzájem se znát, ale každý tu může najít své místo. A velmi si vážím toho, že i v době největších omezení bylo vždy možné čerpat ze svátostí. Čím déle tu jsem, tím více „doma“ se tu cítím.

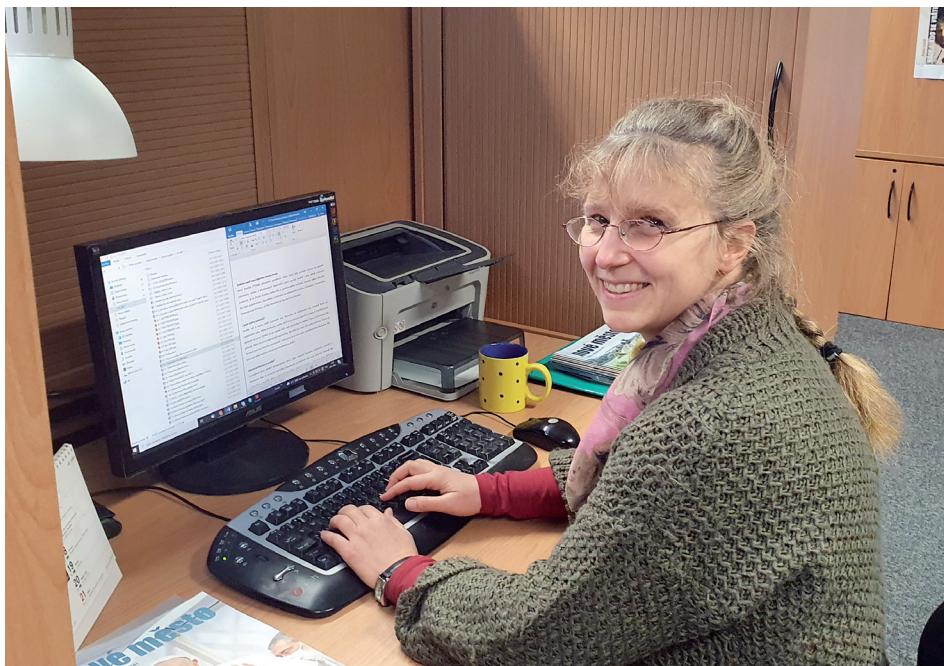
Kudy vedla Tvá cesta do Hnutí fokoláre, čím Tě zaujalo?

Postupně jsem do něj vrůstala, a to díky rodičům, kteří ho poznali, než jsem se narodila. Jako malá školačka jsem se zapojila do společenství dětí, ale přiznám se, že jsem to zpočátku vnímala spíš jako jeden z dalších kroužků. Postupně jsem si uvědomila, že tu nacházím něco víc, „hořelo mi srdce“ jako emauzským učedníkům – zpětně si to vysvětluji tak, že to bylo setkání s Kristem uprostřed společenství.

Moc se mi líbí slova Chiary Lubichové, která opakovala ke konci svého života: „Bud'te rodinou.“ Pocházím z větší rodiny, a tak jsem si spontánně představovala, že jednou budu mít velkou rodinu. Postupně jsem ale pochopila, že moje povolání je žít pro rodinu mnohem větší, přispívat alespoň malým dílem k univerzálnímu bratrství.

Co vše máš ve společenství na starosti a na čem se podílíš?

Do Hnutí fokoláre patří lidé různého věku a povolání. Mám kromě fokolá-

Ludmila Šturmová

re na starosti malé děti. Pravidelná setkání s nimi a letní pobyty jsou pro mne velkou radostí. Dál se spolu s dalšími snažíme být otevřeným místem a oporou pro společenství Hnutí fokoláre na Moravě. A mám svěřený časopis *Nové město*.

Jak bys časopis charakterizovala a komu je určen?

Snaží se zachycovat to, co vede k solidaritě, k všeobecnému bratrství, zkrátka k jednotě, která je jádrem Hnutí fokoláre. Často publikujeme rozhovory, svědectví, ale také impulsy, které mohou pomoci pro život rodin, duchovní zamyšlení atd. Určen je všem těm, kteří mají o taková témata zájem, bez ohledu na to, zda se cítí být členy Hnutí nebo nikoliv, zda jsou z katolické církve či z jiné.

Fokoláre se aktivně zapojuje do dění v církvi i mimo ni, například do Františkovy ekonomiky, synodálního procesu, pořádají se konference Člověk a média. Na jaké aktivity lze farníky pozvat?

Mladým lidem, kteří se chtějí na chvíli zastavit a hledat odpovědi na otázky svého dalšího směřování v životě, nově nabízíme možnost prožít pár dní, týdnů či měsíců v mezinárodních společenstvích, samostatně pro chlapce a pro děvčata, kousek od nás, a to ve Vídni v rámci projektu dvou fokoláre „On My Way“. Nebojte se – domluvíte se tam i česky.

Na začátku února by měli do Prahy přijet manželé Ventrigliovi, kteří mají velké zkušenosti s doprovázením manželských párů. Setkání by mělo umožnit se na chvíli zastavit a posílit vzájemný vztah či rozklíčovat, co zrovna drhne, a hledat cesty, jak z toho ven.

Doporučuji také podívat se občas na www.focolare.cz, kde bývají informace o různých akcích. Nebo zavolejte či napište (tel.: 721 630 119, e-mail: lu.sturmova@gmail.com) a domluvíme se, o co byste měli zájem – programy pro děti, nahlédnout do spirituality Hnutí fokoláre nebo odebrat časopis...

Když se ohlédněš zpět, jak Tvoji životní dráhu ovlivnila rodina, zejména tatínek – renomovaný dětský psycholog Jaroslav Šturma?

Pro tatínka jsem byla od malička „budoucí dětská psycholožka“ a opravdu jsem psychologii vystudovala. Na jeho příkladu jsem viděla, jak skrze tuto práci pomáhá mnoha lidem.

Do života si nesu i to, že je přirozené do rodiny přijímat slabší, nemocné... Když mi bylo necelých šestnáct, k nám pěti sourozencům přibyl šestý – tehdy pětiletý těžce nemocný Jirka, který s námi vyrůstal téměř deset let, až do svého odchodu do nebe. Život s ním byl velkým vkladem i do mého života.

Za rozhovor děkuje a mnoho radostí při službě hnutí i svému okolí za celou farnost přeje

Jaroslava Otradovcová

Farní diář

12. 12. Rozsvícení vánočního stromu
 25. 12. Hod Boží vánoční
 26. 12. Svátek Svaté rodiny
 1. 1. Slavnost Matky Boží Panny Marie

Pro aktuální informace sledujte farní stránky: www.augustinbrno.cz

Zaznělo v kázání

Ježíš nás vede k tomu, abychom se viděli v pravdě. To by nás nemělo vést k tomu, abychom byli smutní, ale k tomu, abychom se nevysilovali tím, že si budeme nasazovat masky. o. Josef Novotný

Nepodléhejme iluzi, že to, jak se na druhé díváme teď, je pravda. Pouze Ježíš nám umí dát správný pohled na druhého.
jáhen Josef Janoušek

Jsme hotovi udělat něco pro to, abychom zmírnili rozdíl mezi bohatými a chudými? Pomoci těm, kteří jsou úplně na okraji?
o. Martin Holík

=ad=

Vybavení a výzdoba našeho kostela: Svatba v Káně Galilejské

Další ze dvou obrazů malíře Františka Václava Süssera najdeme rovněž u vchodu do sakristie, u toho ze dvou vstupů, který je blíže k presbytáři. Je na něm zobrazena svatba v Káně Galilejské, na které Ježíš na prosbu své matky vykonal svůj první zázrak – proměnění vody ve výborné víno, které bylo proti zvyklostem podáváno až na konci několik dní trvající svatební hostiny. Vystupuje tak z anonymity tesaře v Nazaretě a začíná působit jako mladý rabín.

Süsserův obraz je koncipován obdobně jako obrazy Huberta Kovaříka. Odlišuje se však jemnou tlumenou pastelovou barevností a ještě pečlivějším propracováním doprovodných detailů. Na rozdíl od Pištlky i Kovaříka, jejichž obrazy jsou inspirovány ikonami, použil Süsser typicky barokní „divadelní“ prvek – vznášejícího se anděla, který je v oblacích nad městem, z něhož jsou vidět bílé domky; jinak zde však pracuje jako neoklasicista. (Süsser se v roce 1924 stal profesorem na Škole uměleckých řemesel v Brně, na níž učil přes čtvrt století figurální kreslení a malbu.)

Svatba v Káně Galilejské, na kterou byl pozván Ježíš se svou matkou i s učedníky, je opět situována do prostorné síně s loggií o třech obloucích, z nichž prostřední otevírá romantický pohled na město umocněný jemně tepaným zábradlím. Ženich s nevěstou klečí na rozměrném růžovém polštáři uprostřed širokého špalíru svatebních hostů, nevěsta v bílých šatech má i bílý věneček, ženich je v šedomodré přiléhavém obleku. Oba jsou spojeni dlaněmi, které na obraze symbolicky splývají a ženich dívku objímá a chrání také svým pláštěm. Ježíš stojí nad nimi a žehná jim. Povšimněme si ještě zvláštního důrazu malíře na podlahu v síni vykládanou čtvercovými kachlemi;

ty mají křížový vzor a přispívají k iluzivnímu prostorovému efektu. Jako nenápadná žena je zde tentokrát vymalována Panna Maria, stojící kousek od Ježíše na levém okraji zástupu svatebčanů. Má vyšší štíhlou postavu, dlouhé bílé šaty, je oděna v šedomodré plášti a střevičích stejné barvy. Od ostatních postav se odlišuje jen svatozář, kterou má také Ježíš.

foto: lm

Vedle ní stojí tři malé družičky – bosá děvčátka v bílých šatíčkách, z nichž jedna nese ve dlaních cosi červeného, snad pamlsek. Pod obrazem jsou do bílého pruhu vepsána slova z evangelia sv. Jana, která Panna Maria řekla sloužícím o svém Synu (J 2,5): „Cokoliv vám řekne, učíte!“ Tato slova se dají vztáhnout na jakoukoli životní situaci, jestliže tiše Bohu nasloucháme.

Jako v kostele jsou i zde lidé rozděleni do skupin vpravo a vlevo od hlavního výjevu s ženichem, nevěstou a Ježíšem. Vlevo ve skupině s Pannou Marií je výrazná žena, dle vzhledu snad její příbuzná, ukazující na stůl s pokrmy pokrytý až zem modrým ubrusem. Postava Panny Marie je možná inspirována ztvárněním na oltářním obraze v secesním kostele Neposkvrněného Početí v Brně na Křenové ulici, kde Matka Boží nemá žádné výraznější ženské tvary, jen ruce sepnuté na hrudi. Také Süsser zde zdůraznil její

duchovní úlohu, s výjimkou svatozáře potlačil i znaky výlučnosti, jako by byla jednou z nás.

Je zvláštní, že výraznější barvy používá Süsser spíše u oděvů sloužících osob, např. snědého muže s temně modrou košilí a červenou zástěrou, jednoho z těch, kteří pomáhají chystat jídlo, nebo skupiny mladých služek(?) v pravé části, které jsou vymalovány sice téměř klasicizujícím způsobem, ale jedna se v oblékání podobá druhé, jak to u mladých dívek často bývá. Zdá se, že jsou snad v pracovních halenách a sukních, kromě světlejších rukávů vesměs hnědých nebo okrových. Za obdobnou klasicistickou malířskou etudu v pravém spodním rohu lze považovat také šest vysokých, ušlechtilé tvarovaných terakotových džbánů na vodu, která má být proměněna ve víno. Text

Jeruzalémské bible (J 2,6–8) ovšem uvádí, že mělo jít o kamenné kádě, určené pro očišťování Židů. Ze skupiny služek se předklání mladá elegantní žena, která však jako by k nim již zároveň nepatřila. Má za krkem a kolem hrudníku obtočený sváteční šál. Drží kolem ramen mladé, dospívající děvče se sepnutými rukama. Děvče, které má světlé vlasy a smetanově žlutý plášť, se zároveň lehce opírá o paži urostlého robustního muže, který má plášť stejné barvy, který je sepnut u pasu.

Za víno, proměněné Ježíšem, byl tehdy správcem hostiny pochválen ženich slovy, která jsou symbolická i ve vztahu k našemu úsilí o blaženou věčnost s Pánem: „Každý člověk podává napřed dobré víno, a když jsou lidé opilí, méně dobré. Ty jsi uchoval dobré víno až této chvíle!“ (J 2,10)

Jana Osolobě